

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Юсупова Зарина Шарофитдиновна «Нақши Пешвои миллат дар рушди сиёсати иҷтимоӣ нисбат ба дастгирии занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (охири асри XX -- ибтидои асри XXI)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) пешниҳод шудааст

Автореферати диссертатсияи З.Ш. Юсупова ба масъалаи мубрам ва барои илми муосири таърих аҳамиятноки таҳқиқи нақши Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккул ва амалисозии сиёсати иҷтимоӣ давлатӣ оид ба дастгирии занон дар давраи соҳибистиклолии Тоҷикистон бахшида шудааст.

Дар автореферат мубрамияти мавзӯ ба таври боварибахш асоснок гардидааст, ки он аз нақши калидии омили гендерӣ дар рушди устувори ҷомеа ва зарурати таҳлили илмӣ таҷрибаи таърихӣ сиёсати давлатӣ нисбат ба занон дар давраи пасошӯравӣ сарчашма мегирад. Муаллиф ба таври дуруст қайд мекунад, ки таҳқиқот бидуни баррасии ҳамаҷонибаи таъсири шахсият ва сиёсати Президенти кишвар нотаом хоҳад буд. Проблемаи илмӣ тадқиқот дуруст муайян шудааст: он дар нокифоя будани омӯзиши нақши Пешвои миллат ҳамчун субъекти асосӣ дар ташаккул ва рушди сиёсати иҷтимоӣ ҳифз ва дастгирии занон дар доираи замони муайяншуда мебошад. Таваҷҷуҳ ба ин масъала аз ҷиҳати илмӣ асоснок ва саривақтӣ мебошад.

Дар қисмати таърихнӣгӯӣ ва дараҷаи омӯзиши мавзӯ муаллиф сатҳи баланди огоҳиро аз таърихнӣгӯӣ масъала нишон медиҳад. Дар автореферат сохтори мантиқӣ ва возеҳи тақсими таърихнӣгӯӣ пешниҳод шудааст, ки ба се гурӯҳ: осори Пешвои миллат, таърихнӣгӯӣ шӯравӣ ва тадқиқоти даврони соҳибистиклолӣ ҷудо карда шудааст. Хусусан, ҳулосаи асосноки муаллиф дар бораи пароканда будани тадқиқоте, ки бевосита ба нақши Эмомалӣ Раҳмон дар рушди сиёсати иҷтимоӣ барои занон бахшида шудаанд, сазовори таваҷҷуҳ аст. Ин амр навагонии илмӣ таҳқиқоти анҷомдодашударо тасдиқ мекунад.

Дар автореферат мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот ба таври возеҳ муайян шудаанд, ки аз проблема ва мавзӯи омӯзиш мантиқан бармеоянд. Заминаи методологии эълоншуда, ки ба принсипҳои таърихшиносӣ, объективӣ ва системанокӣ, инчунин маҷмӯи равишҳои илмӣ (назарияи ташаккули таърихӣ ҷомеа, назарияи ҳуқуқи инсон, назарияи иҷтимоӣ-сиёсӣ) тақия мекунад, ба вазифаҳои гузошташуда мувофиқат менамояд. Нақшаи возеҳ ва

пайдарпайи кор имкон медиҳад, ки мантиқи таҳқиқот аз пешгузаштаҳои таърихӣ то тавсияҳои амалӣ пайгирӣ карда шавад.

Нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳоднамудаи муаллиф мушаххас, асоснок ва аз мундариҷаи кор бармеоянд. Онҳо ҷанбаҳои калидии мавзӯ, аз ҷумла шароити таърихӣ ташаккули сиёсат, нақши Пешвои миллат дар таъмини қонунгузории ҳуқуқи занон, мубориза бо зӯроварӣ, дастгирии шуғл ва соҳибкориро дар бар мегиранд. Ин нуктаҳо дорои наwgонии илмӣ буда, саҳми мустақили муаллифро дар омӯзиши масъалаи мазкур ифода менамоянд.

Дар автореферат тавсифи доираи васеи сарчашмаҳо, аз ҷумла санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷжатҳои расмӣ (Конститутсия, қонунҳо, фармонҳо, барномаҳои давлатӣ), осори Пешвои миллат, маълумоти оморӣ, инчунин маводи тадқиқоти ҷомеашиносӣ оварда шудааст. Чунин доираи васеъ ва гуногуни сарчашмаҳо пойгоҳи бозғиримодии таҷрибавиро барои асоснокии хулосаҳо фароҳам меорад.

Наwgонии илмӣ тадқиқот шубҳае ба вуҷуд намеорад. Он дар он аст, ки муаллиф бори нахуст таҳқиқоти ҳамаҷонибаи таърихиро анҷом додааст, ки ташаккул ва таҳаввули низоми ҳифзи иҷтимоии қонунро ҳамчун раванди ягонае баррасӣ мекунад, ки аз ҷониби сиёсати Пешвои миллат оғоз ва роҳандозӣ шудааст. Саҳми шахсии унвонҷӯ дар тамоми марҳилаҳои таҳқиқот: аз муайян кардани проблема, ҷамъоварӣ ва таҳлили мавод то таҳияи хулосаҳои асоснок ва тавсияҳои амалӣ ба назар мерасад. Интишорот аз рӯи мавзӯ (15 мақола, ки 6 тои он дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ВАК) дараҷаи кофӣ санҷиши натиҷаҳои қорро тасдиқ менамояд.

Таҳлили мундариҷаи автореферат нишон медиҳад, ки хулосаҳои диссертант исботнок ва эътимодноқ мебошанд. Онҳо ба таҳлили ҳамаҷониба ва интиқодии доираи васеи сарчашмаҳо, риояи принципҳои таърихшиносӣ ва объективӣ, инчунин истифодаи маълумоти таҷрибавӣ ва оморӣ асос ёфтаанд. Мантиқи баёни мавод аз таҳлил ба синтез шаҳодати сатҳи баланди аргументонияи илмиро медиҳад. Масалан, бо тасдиқи тезис оид ба кохиши шуғли занон, муаллиф ба маълумоти мушаххаси оморӣ (кохиши ҳиссаи занон дар саноат аз 22,4% дар соли 1991 то 8% дар соли 2003) таъя мекунад ва тағйироти мусбатро ба татбиқи барномаҳои мушаххас таҳти роҳбарии Пешвои миллат вобаста мекунад.

Натиҷаҳои тадқиқоти диссертатсионӣ дорои аҳаммияти баланди назариявӣ ва амалӣ мебошанд. Аҳаммияти назариявӣ бо саҳми он дар таърихнигории проблемаи сиёсати иҷтимоии давлатӣ дар соҳаи дастгирии қонун дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. Аҳаммияти амалӣ бо мавҷудияти тавсияҳои амалии таҳиякардаи муаллиф оид ба тақмили сиёсат дар ин соҳа тасдиқ мегардад, ки метавонанд аз ҷониби

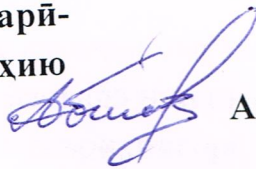
мақомоти давлатӣ ҳангоми ташаккул ва амалисозии барномаҳои иҷтимоӣ истифода шаванд. Ин тавсияҳо, ки дар қисмати хулосаи автореферат пешниҳод шудаанд, хусусияти мушаххас ва воқеӣ доранд (масалан, ворид намудани масъалаҳои гендерӣ ба барномаҳои стратегӣ, таълими кормандони давлатӣ, пешниҳоди квотаҳо барои кӯдакони муҳоҷирони меҳнатӣ).

Сохтори автореферат ба талаботе, ки ба чунин намуди асарҳо пешниҳод мешаванд, мувофиқат мекунад. Дар он ҳамаи қисматҳои зарурӣ: мубрамият, мақсад, вазифаҳо, наwgонии илмӣ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, санҷиши натиҷаҳо ба таври пайдарпай ва мукамал ошкор шудаанд. Мундариҷаи бобҳо ва зербобҳо пурра ва иттилоотӣ пешниҳод гардидааст.

Ҳамин тавр, тадқиқоти диссертатсионии Юсупова Зарина Шарофитдиновна қори илмию тахассусии пурра, мантиқан устувор мебошад. Муаллиф ба мақсади гузошта ноил шуда, ба ҳалли ҳамаи вазифаҳо муваффақ шудааст. Қор бо наwgонии илмӣ, сатҳи баланди асоснокунӣ ва аҳаммияти амалӣ фарқ мекунад. Автореферат ба талаботи «Низомномаи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки ба рисолаҳои номзади пешниҳод мешаванд, мувофиқат мекунад. Унвонҷӯ, Юсупова Зарина Шарофитдиновна, сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мебошад.

Муқарриз:

номзади илмҳои таърих, дотсенти
кафедраи фанҳои гуманитарӣ-
иҷтимоии Донишқадаи кӯхию
металлургии Тоҷикистон

 Абдуллоев Икром Рабиевич

Имзои И.Р. Абдуллоевро тасдиқ менамоям:
Сардори раёсати кадрҳо ва қорҳои махсуси
Донишқадаи кӯхию металлургии Тоҷикистон

 Муминова Д. М.

« 8 » 09 2026 с.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Суғд
шаҳри Бустон, кучаи А.Баротов 6

Рақами телефон: +992(83451) 5-01-75

Мактуби электронӣ: gmit_tajikistan@mail.ru